

nr 23 skrypty belfra

Dolnośląski Ośrodek
Doskonalenia
Nauczycieli
we Wrocławiu
Filie w Jeleniej
Górze, Legnicy,
Wałbrzychu

Wiktor Szanin

Czy wzrostowi kompetencji cyfrowych sprzyjają warunki samoizolacji w czasie pandemii wirusa COVID-19?

Pandemia wirusa COVID-19 to czas zupełnie niezwykły, mamy do czynienia z lękiem i niepewnością co do naszego zdrowia i zdrowia naszych bliskich, pracy i przyszłości, niektórzy z utratą bliskich. Musieliśmy zmienić nasze codzienne życie, zreorganizować pracę i edukację oraz w szczególny sposób zająć się dziećmi i osobami starszymi. Nie wiemy, kiedy wrócimy do normalnej pracy, nie możemy też przewidzieć, jak rozwinie się sytuacja pandemiczna w kraju.

W tym trudnym dla nas wszystkich okresie warto podzielić się przemyśleniami i refleksjami, jak warunki samoizolacji w czasie pandemii wirusa COVID-19 wpływają na kompetencje cyfrowe uczniów i nauczycieli oraz na system doskonalenia pracy nauczycieli.

Na podstawie własnych obserwacji i rozmów z nauczycielami w trakcie realizacji szkoleń organizowanych przez Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu w kilkunastu placówkach edukacyjnych Dolnego Śląska, w czasie pandemii wirusa COVID-19 oraz warunkach koniecznej samoizolacji zaobserwowałem następujące tendencje w zakresie wzrostu kompetencji cyfrowych:

- **poszerzanie horyzontów wiedzy nauczycieli**, które pozwala ukierunkować zajęcia lekcyjne oraz szkolenia na rozwój edukacji zdalnej;
- **poznanie nowych aplikacji** zaowocować może zwiększeniem wirtualnej mobilności nauczycieli tak, aby przekazywanie wiedzy odbywało się w sposób bliższy uczniom dzięki wykorzystaniu technologii cyfrowych;
- **zwiększenie umiejętności cyfrowych** nauczycieli, a co za tym idzie osiągnięcie wyższego poziomu integracji technologii w edukacji zgodnie z modelem SAMR;
- zdobyte przez nauczycieli doświadczenia w korzystaniu z nowych mediów **sprzyjają większemu zaangażowaniu i podniesieniu motywacji** do efektywnego uczenia się uczniów;
- zastosowanie metod aktywizujących w połączeniu z nowymi technologiami **podnoszą efektywność nauczania**, doskonale wspierają realizację różnego typu projektów uczniowskich;

Nauczyciele zwracają uwagę, że istnieje potrzeba stworzenia warunków do skutecznego motywowania uczniów do samokształcenia, zdobywania nowej wiedzy i umiejętności, a co ma z tym związek poszerzania kompetencji cyfrowych nauczycieli i uczniów.

W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 niezwykle ważne jest zastosowanie nowych rozwiązań w procesie edukacyjnym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy organizacji i realizacji zadań jednostek oświaty. Znalazło to odzwierciedlenie w Serwisie Rzeczypospolitej Polskiej <https://www.gov.pl/web/koronawirus>

W zaistniałej sytuacji edukacja zdalna umożliwiła prawidłowe funkcjonowanie szkół i placówek oświatowych i stała się jedną z niewielu możliwości realizacji podstawy programowej przez nauczycieli.

Nowe technologie pozwalają na koordynację pracy nauczycieli, ich współpracę z uczniami i rodzicami, uwzględnienie potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów. Trendy edukacyjne wymagają od nauczycieli elastyczności i modyfikacji programów nauczania oraz wykorzystania nowych kanałów przekazywania wiedzy.

Prawidłowe realizowanie codziennych obowiązków przez nauczycieli wymaga od nich doskonalenia kompetencji cyfrowych oraz umiejętności związanych z dostosowaniem programów nauczania do zaistniałych warunków

Nauczyciele posiadają wiedzę, która pozwala im na ukierunkowanie uczniowskiej aktywności. Nowe technologie, znajomość wykorzystywania środków komunikacji elektronicznej - komunikatory Skype, Zoom, Hangouts, Google Meet,

Microsoft Teams itp., zdobywana wiedza i umiejętności podczas szkoleń nauczycieli, są kluczowym elementem pozwalającym nauczycielom na stworzenie warunków do skutecznego motywowania uczniów do samokształcenia i zdobywania nowej wiedzy, umiejętności i nowych kompetencji.

Technologie informacyjno-komunikacyjne są niezwykle ważne, trzeba pamiętać jednak o ujednoliceniu używanych narzędzi i programów tak, aby nauczyciele mogli ze sobą współpracować w procesie edukacyjnym.

W przypadku edukacji zdalnej tworzymy tzw. platformy e-learningowe (np. platforma LMS – Learning Management System, Moodle), które umożliwiają udostępnianie materiałów edukacyjnych, wymianę informacji, zarządzanie uczestnikami, przeprowadzanie analiz wyników i ukierunkowanie ich praktycznego wykorzystania.

Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość mogą być realizowane nie tylko w ramach Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej. Niezwykle ważne są materiały wskazane bezpośrednio przez nauczyciela.

Dotychczasowa praktyka i własne obserwacje zajęć prowadzonych online z nauczycielami dolnośląskich szkół (marzec – grudzień 2020 r.) wskazują, że **różnorodność narzędzi do zdalnego nauczania nie zawsze pozytywnie wpływa na efekty uczenia się.**

W praktyce szkolnej większość szkół dobrze ocenia możliwość korzystania z bezpłatnej oferty dla polskich instytucji edukacyjnych firmy Microsoft - **pakiet Microsoft 365 dla szkół:**

<https://www.microsoft.com/pl-PL/education/buy-license/microsoft365>

Edukacja zdalna ułatwia, a zarazem usprawnia dostęp do przekazywanych materiałów dydaktycznych. Umożliwia także realizację złożonych projektów edukacyjnych, wspomaga pracę zespołową. Realizacji zamierzonych projektów w przestrzeni pracy zbiorowej warto przypisać określone role poszczególnym członkom zespołu.

Komunikacja online sprzyja realizacji projektu oraz omówieniu kolejnych etapów pracy uczniów. Ważna jest jakość relacji. Nowe technologie rozwijające edukację online nie mogą skutkować utratą kontaktów międzyludzkich. Informacja zwrotna o zaangażowaniu i wynikach pracy szkolonego zespołu może być przekazana w synchronicznym połączeniu online.

Jednak nie tylko werbalne przekazywanie wiedzy podczas edukacji zdalnej jest istotnym elementem, należy także zwrócić uwagę na znaczenie wizualizacji treści w formie wykresów, schematów, ułatwiających przyswajanie i systematyzowanie wiedzy.

Istotnym elementem planowania i realizacji procesu edukacyjnego prowadzonego zdalnie jest odniesienie się przez nauczyciela do mocnych i słabych stron wykonywanego zadania. Ważne jest, żeby nauczyciele systematycznie poddawali refleksji przebieg procesu edukacyjnego. Ustalenie jego mocnych i słabych stron w kontekście określonej grupy uczniów, pozwoli na lepsze dostosowanie narzędzi, metod i technik kształcenia na odległość.

Należy pamiętać, że skuteczność kształcenia na odległość warunkują minimum trzy podstawowe elementy:

- możliwości techniczne, wyposażenie w sprzęt TI nauczyciela oraz ucznia;
- cyfrowe zasoby edukacyjne;
- umiejętności kadry pedagogicznej w zakresie organizowania kształcenia na odległość.

W okresie samoizolacji w czasie pandemii wirusa COVID –19 szkolenia dla nauczycieli również odbywają się w formie zdalnej. Sam udział nauczyciela w takiej formie szkolenia jest już doskonaleniem jego kompetencji cyfrowych. Dlatego niezwykle ważna jest jakość organizowanych szkoleń.

Szkolenia realizowane zdalnie umożliwiają zadania złożone i kilkietapowe, gdzie kluczowym elementem jest współpraca z pozostałymi uczestnikami szkolenia. Ważne jest zaplanowanie szkolenia w odniesieniu, o ile to możliwe, do wstępnie rozpoznanych potrzeb szkoleniowych, wskazanych uprzednio przez poszczególnych członków grupy szkoleniowej. Powoduje to już na wstępie zwiększenie efektywności szkolenia. Stosujemy komunikację online oraz prezentacje pozytywnie oddziałujące na psychologiczne aspekty wspólnej pracy zdalnej w przestrzeniach wirtualnych.

W tradycyjnych modelach szkoleniowych – edukacyjnych nie są dostępne funkcje edukacyjne obecne w kształceniu zdalnym.

Szkolenie zdalne zapewnia:

- możliwość wielokrotnego powtarzania wybranych części materiału;
- dostosowanie tempa przyswajania wiedzy do możliwości percepcyjnych nauczyciela;
- wykorzystanie obiektów multimedialnych;
- elementy wymagające interakcji ze strony szkolonego (od prostych ścieżek decyzyjnych po symulatory).

Właściwe zastosowanie tych metod podnosi jakość nauczania oraz ułatwia osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

Nowe technologie sprzyjają samorozwojowi nauczycieli, poszerzaniu i rozwijaniu przez nich kompetencji, umożliwiają korzystanie z zasobów informacyjnych ogólnoswiatowych. Cyfrowe szkolenia umożliwiają wyrównywanie szans rozwojowych. Zagadnienia edukacji cyfrowej przekazywane przez szkolącego bardziej zrozumiałe, łatwiej przyswajalne podczas szkoleń zdalnych.

Materiały dydaktyczne e-learningowe powinny zawierać:

- warstwę merytoryczną – odpowiedzialną za etapowe zdobywanie wiedzy;
- warstwę medialną – odpowiedzialną za budowanie wiedzy z wykorzystaniem form medialnych.

Zasoby edukacyjne muszą współistnieć z umiejętnościami organizowania kształcenia na odległość zarówno przez nauczycieli w szkołach, jak i przez szkoleniowców – nauczycieli doradców metodycznych oraz nauczycieli konsultantów.

Sukcesem edukacyjnym w dzisiejszych czasach można nazwać przystąpienie Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli do realizacji projektu edukacyjnego pn.: „Lekcja:Enter na zDolny Śląsk”:

<https://dodn.dolnyslask.pl/dzialalnosc/lekcjaenter-na-zdolny-slask/>

Doświadczenia wynikające z dotychczasowego udziału nauczycieli w szkoleniach dotyczących nowych technologii i edukacji zdalnej, konieczność radzenia sobie nauczycieli i uczniów z obowiązkami wynikającymi z realizowania procesu edukacyjnego na odległość oraz zauważone i opisane wcześniej tendencje w zakresie wzrostu kompetencji cyfrowych dają pozytywną odpowiedź na pytanie zawarte w tytule artykułu: „Czy wzrostowi kompetencji cyfrowych sprzyjają warunki samoizolacji w czasie pandemii wirusa COVID-19?” i wyraźnie wskazują na wzrost kompetencji cyfrowych nauczycieli i uczniów w warunkach samoizolacji w czasie pandemii wirusa COVID-19.

Nauczycieli zainteresowanych rozwijaniem kompetencji cyfrowych zapraszam na szkolenia i konsultacje:

Wiktor Szanin - nauczyciel-konsultant

Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu

koordynator merytoryczny projektu „Lekcja:Enter na zDolny Śląsk”

tel.: +48-508691108, ul. Trzebnicka 42-44, 50-230 Wrocław

<https://dodn.dolnyslask.pl/>, e-mail: Wiktor.Szanin@dodn.dolnyslask.pl

Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu

Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Dolnośląskiego, akredytowaną przez Kuratorium Oświaty we Wrocławiu. Posiada siedzibę główną we Wrocławiu oraz Filie w trzech lokalizacjach: w Jeleniej Górze, Legnicy i Wałbrzychu obejmując zasięgiem całe województwo dolnośląskie.

Zajmuje się organizacją i prowadzeniem różnorodnych form doskonalenia kadry kierowniczej szkół i placówek oświatowych oraz nauczycieli. Proponuje realizację programów wsparcia szkół w ich jakościowym rozwoju. Jest organizatorem wydarzeń edukacyjnych o charakterze lokalnym, regionalnym i międzynarodowym. W ramach statutowych zadań prowadzi działalność promocyjno-wydawniczą oraz konsultacje dla nauczycieli. Współpracuje z szeroko pojętym środowiskiem edukacyjnym - instytucjami działającymi na rzecz oświaty, wyższymi uczelniami, pracodawcami.

Zapraszamy dyrektorów szkół i placówek oraz nauczycieli do skorzystania z naszej oferty szkoleniowej. Proponujemy formy tradycyjne i prowadzone zdalnie. Różnorodna problematyka szkoleń zapewni Państwu podnoszenie kompetencji zawodowych w różnych obszarach, również związanych z realizacją kierunków polityki oświatowej państwa i województwa dolnośląskiego. Zapraszamy na stronę dodn.dolnyslask.pl/oferta/

Działamy skutecznie i profesjonalnie. Realizujemy różnorodne formy szkolenia: warsztaty, rady szkoleniowe, seminaria, konferencje i inne wydarzenia edukacyjne

Oferta szkoleń jest różnorodna, z uwzględnieniem zgłoszonych przez Państwa potrzeb. Realizujemy projekty edukacyjne: „Lekcja: Enter”, „Kompetencje 4.0” (polsko-czeski), „Groß und Klein gemeinsam - Duzi i Mali razem. Transgraniczna współpraca dla wspierania edukacji przedszkolnej w zakresie kultury i języka sąsiada (polsko-niemiecki)

Dedykujemy Państwu serię wydawniczą „Skrypty belfra” i „Skrypty metodyczne”

Nie pozostajemy obojętni na bieżące problemy nauczycieli - nasi konsultanci i doradcy metodyczni prowadzą konsultacje indywidualne, w tym on-line

Umożliwiamy szkołom i placówkom uzyskać
Certyfikat Szkoły Wspierającej Uzdolnienia i Certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie.
Jesteśmy realizatorami wielu prestiżowych konkursów: zDolny Ślązak,
Konkurs Wiedzy o Rosji „Białe Noce”, „Gruzja - fascynująca podróż”.

**Zachęcamy do uczestnictwa
w naszych spotkaniach w formule:
Wtorki i Czwartki w DODN - Klub Dyskusyjny Belfra**